

UIT MIJN OUDE DOOS ¹

door Simon IPPEL

Ik was een "Leopold-sjhieter" ² en regelmatig gingen we naar "Den Hof" ³ om er te spelen. Dit hing af van de jaargetijden. Zo speelden we in het voorjaar met de "Marbels" ⁴ waarbij de obstakels van water en slijk het spannend maakten. Om wat warm te krijgen was het "pliesje" ⁵ en dief" en "Katsje-duuk" ⁶; deze spelen hadden meestal plaats in de zomer. Dan kon je je gemakkelijker tussen de bomen wegsteken zonder teveel klei aan de "Kajuuten" ⁷.

Meestal verzamelden we in de omgeving van de "stenenboom" (punt A). ⁸ Deze bevond zich langsheen de H. Serruyslaan tussen het pompstation en het "pieskot" ⁹ gelegen voor de Poststraat.

Naast dit urinoir was een poort die toegang gaf voor het personeel en voertuigen tot de electriciteitscentrale. Wat verder op de hoek van de K. Janssenslaan, en de H. Serruyslaan stond een mooi rond paviljoentje waar men, voor mijn tijd, bronwater kon verkrijgen.

Het was een geschikte omgeving met veel bomen, struiken en een grote heuvel ¹⁰. Deze stenenboom was in werkelijkheid een cementen-buis met cement bekleed zodat hij eruit zag als een echte boom en door de tijd en omgeving was hij dan ook met was mos begroeid. Eigenlijk was het een verluchtungskanaal voor een of andere leiding.

Deze speel-omgeving vraagt echter wel enige uitleg.

Vanaf het pompstation ter hoogte van de Jozef II straat (punt B) liepen twee wegen opwaarts (B1) naar de "Trinkhall" van waaruit men afwaarts (B4) naar beneden kon tot aan de vijver (C). ¹¹

Vanuit punt B kon men ook een weg nemen onder een bruggetje (B2) door om zo ook aan punt C te komen.

Vanuit punt B kon men eveneens door een slijkerige weg (B3) langzaam opwaarts gaan en kwam men dan aan een soort terras, het dak van de electriciteitscentrale.

1 - Deze herinneringen zijn van voor 1940.

2 - Buiten de "Leopold-sjhieters" waren er ook "Albert-sjhieters" en "College-sjhieters"; dat waren de leerlingen van de Leopold-, Albertschool of het College. Wat het woordt "Sjhieter" in onze betekenis wil zeggen is niet eenvoudig uit te leggen en ook niet netjes.

3 - Het Leopoldpark.

4 - Knikkers.

5 - Politieagent.

6 - Verstoppertje.

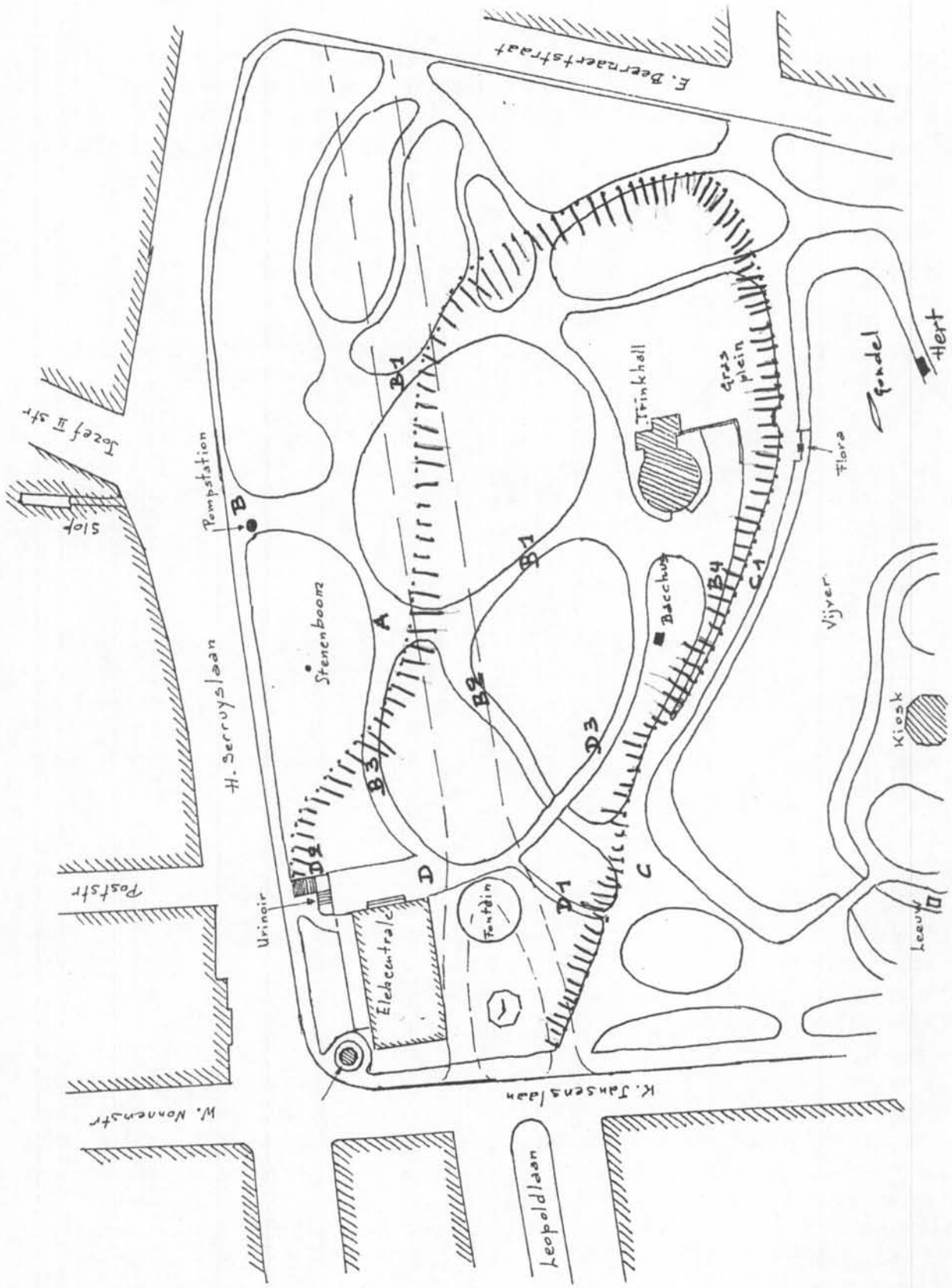
7 - Meestal waren dit rubberen strandschoenen. Wanneer je ze 's avonds uitdeed, waren je voeten toch zwart en stonken nog erbij. Wanneer je echter in een turnvereniging was, droeg je bijna versleten turnpantoffels. Deze bestonden aan de bovenzijde uit een soort stof en lieten dus meer lucht door, met andere woorden je voeten stonken zoveel niet en waren niet zo zwart.

8 - De plaatsen zal ik aantekenen met een letter, de wegen met een letter en een cijfer.

9 - Openbare waterplaats - die steeds een grote stank afscheidde. Volgens mijn ouders was deze plaats te vermijden want er gebeurden daar "niet toelaatbare dingen tussen droeve mannen". Wat deze "dingen" betekenden...daar heb ik nu het raden naar.

10 - Overblijfsel van de oude stadsvesting. Op het plan aangegeven door |||||

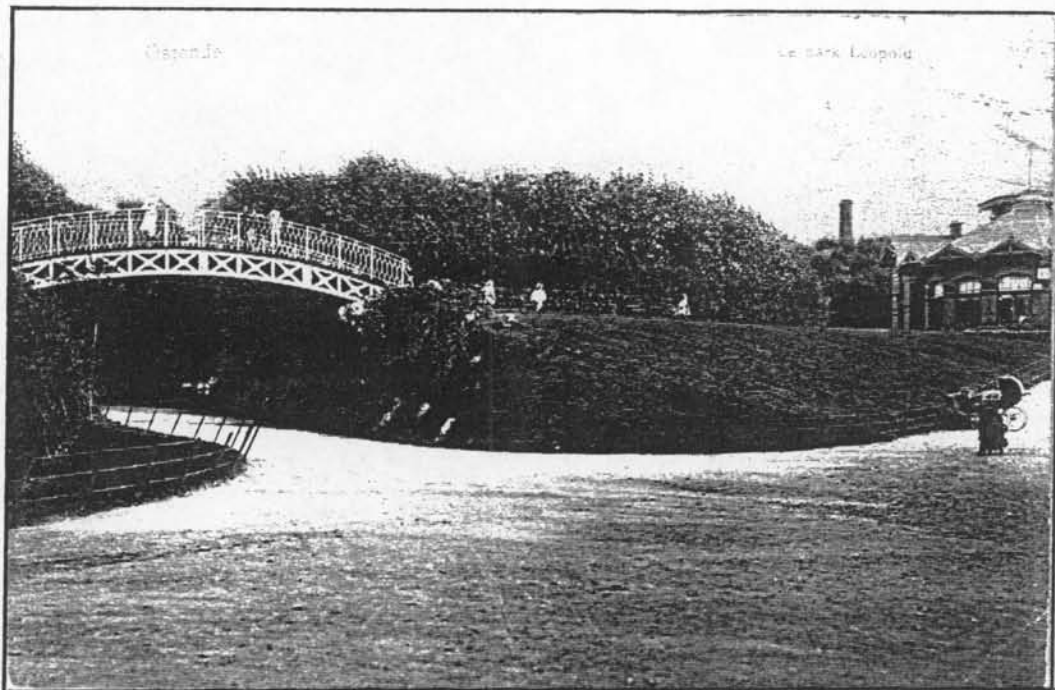
11 - Deze weg bestaat nog steeds en was tijdens de winter een goede glijbaan voor de slee.

Dit terras was bereikbaar door een vijftal brede treden (want ze lag ongeveer één meter hoger dan de weg), was rondom voorzien van een ijzeren leuning (D) en zeer geschikt om met de "trottinette"¹² op te rijden, wat verboden was.

Vanaf D, links afslaande kwam men langs de achterzijde van de fontein van het bloemenuurwerk en ging men verder, dan was er een zeer klein en tevens zeer naar beneden hellend wegje (D1) waardoor men terug op punt C terecht kwam. Rechtsafslaande was er een trap (D2) boven de urinoirs en zo kwam men terug in de H. Serruyslaan.

Vanuit de "Trinkhall" kwam men ook over het reeds vernoemde bruggetje (D3) aan de achterzijde van de fontein van het bloemenuurwerk.¹³ Op het grasplein dat hellend naar punt C ging stond er voor ons een prachtige drinkebroer - Bacchus - zittend op een leeuw. Wat hij in feite uitbeelde was voor ons een raadsel.

Aan de achterzijde van het Trinkhall was er een rustieke stenen leuning van ongeveer 70 cm hoogte om te beletten zo op een hellend graspleintje (dat nu nog bestaat) te komen dat naar de vijver afliep. Over deze leuning en over dit graspleintje was een uitstekende vluchtweg wanneer de "Pliesje"¹⁴ ons achtervolgde.

Tijdens de oorlog wanneer we niet konden baden in zee, zwommen we in het parkwater en was dit pleintje onze zonnige plaats om te bruinen. Vandaar uit zag men op de vijver een soort van "gondel" op het water liggen en aan de overzijde lag er op de oever een statig hert met groot gewei. Op zijn

12 - Ziet men nu niet meer, maar toen hadden bijna alle jongens er een gekregen van de goede Sint.

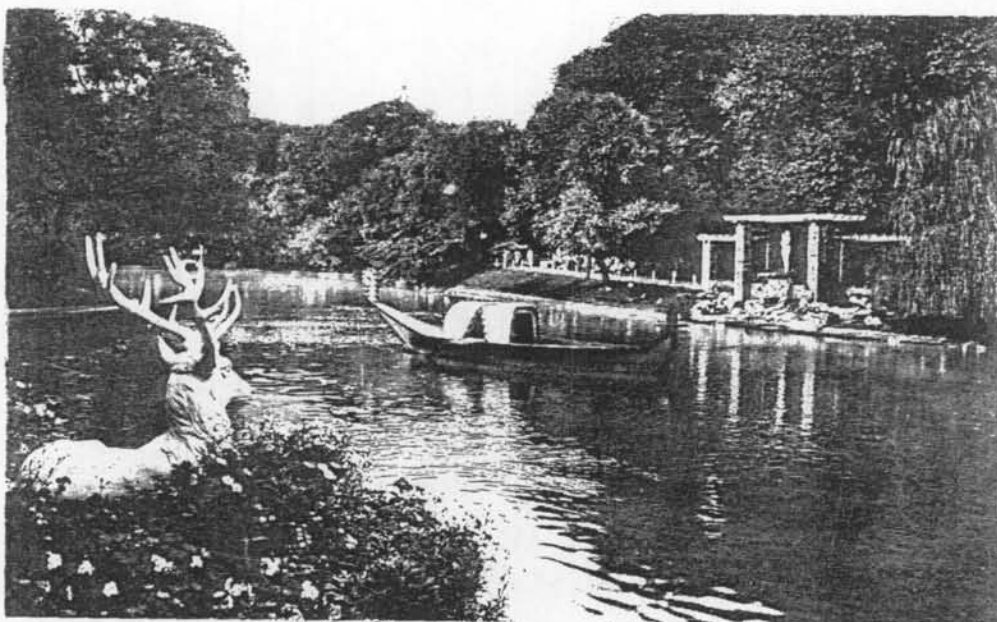
13 - Deze fontein is er gemaakt toen de stad voorzien was van "Bocq-water". Water dat over Gent in buizen werd geleverd van het riviertje Bocq.

Op de opstand van de fontein stond het volgende geschreven : "Deze fontein werd gebouwd tot herinnering van den aanvoer van het drinkbaar water van den Bocq-Hoyoux op de kust tusschen gemeentelijke maatschappij der Vlaanderen voor de water bedeling 23 september 1923. En deze tekst eveneens in het Frans.

14 - Politie.

rug mochten we ook geen paardje spelen. Dit verbod kwam van onze moeders omdat onze broek steeds prachtig met "witsel" ¹⁵ gekleurd was.

Wanneer we naar rechts gingen (C1) - langs de vijver - kwam men voorbij "Flora" ¹⁶ een beeld dat iets later in het water werd gekipt. ¹⁷ Aan de andere zijde was er voor ons een geheimzinnig deurtje, dat was (naar het schijnt) een schuilhuisje voor de beplantingslieden en waar tevens de machinerie van de Trinkhall stond en verder gaande kwam men aan punt C. Deze laatste vernoemde weg bestaat nog en was toen reeds van zitbanken voorzien voor de oudjes van dagen en moeders met kleine kinderen.

17 - Ostende Le Parc — Ostend The Park

Zoals men kan vermoeden was dit alles een zeer geschikte omgeving om verstoppertje en zo meer te spelen.

Wat "spookten" we daar allemaal uit ?

We mochten van de "Sjhampetter" of "Pliesje" Sissen met zijn houten arm, ¹⁸ wel deftig op de "wegeltjes spelen" (met nadruk op deftig) maar zeker NIET tussen de bomen.

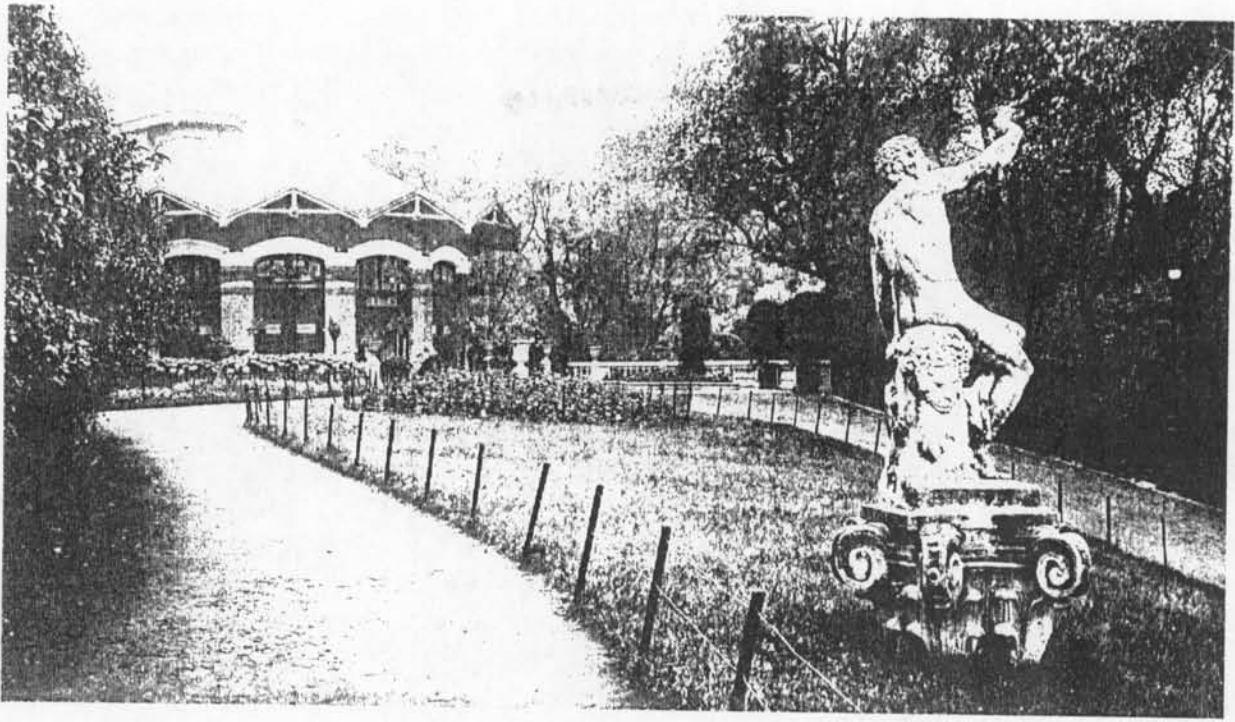
Maar wat men niet mag, is toch veel prettiger ! Vandaar dat de spelen tussen de bomen onze voorkeur wegdroegen.

15 - Witsel was een verf gemaakt met krijt en (meestal) water, die jaarlijks moest hernieuwd worden.

16 - Van de hand van Daniël DEVRIENDT, beeldhouwer (1907-1988).

17 - De volksmond zei dat de collegestudenten dit min of meer naakt figuur schandalig vonden.

18 - Parkwachter Frans MAES.

De Jozef II-straat gezien vanuit het Leopoldpark op 1 februari 1953.

De "stenen boom" was ONS geheim, tot we merkten dat ook nog anderen van haar bestaan afwisten. Na een felle woordenwisseling trokken de twee groepen weg. Wie eerst begon te gooien is voor mij nu nog een raadsel. Maar opeens vloog er een kluit aarde en....een oorlog begon. De wapens waren de voor de hand liggende kluiten aarde, onkruid-zoden en....stenen. Tot de strijd beëindigd werd door Sissen en iedereen naar huis vluchtte. Sommigen met blauwe plekken en naar het schijnt, één van de tegenstanders zelfs met een blauw oog. Dat was voor ons een overwinning. Toch liepen de twee groepen elkaar liefst niet in de weg.

Ik zelf ging met schrik naar huis, want Sissen had naar mij geroepen "dat hij HET aan mijn moeder ging vertellen" (of had hij het in het algemeen gezegd?). Toch had ik schrik.

Je moet namelijk weten dat Sissens moeder, moedertje MAES op één zolderkamertje woonde boven ons!¹⁹ Moedertje MAES was zeker boven de 80 jaar oud en ze moest dagelijks water, kolen, boodschappen, enz. naar boven sleuren, ongeveer 80 trappen hoog! Om goed te staan met haar heb ik zeer veel van haar gesleur overgenomen tot op de zolder. Was dat soms geen vorm van een afkooptschandaal? Wanneer ze de 80 trappen zelf deed, rustte ze op elke pallier (bordes), zette ze zich neer zeggende: "Ejéjé God van 't Sas en Oenze-Lieve-Vrouwte van 't Hozegras".²⁰

Dit zijn historische fragmenten uit mijn "gelukkige jeugdijaren".....Al zeg ik het zelf!

Intussen is veel verdwenen:

1 - De electriciteitscentrale. Een verouderde installatie, maakte veel geluid, was lelijk en men poogde die weg te moffelen achter struiken en bomen. Met de doortrekking van de Leopoldlaan is ze afgebroken en verplaatst.

2 - Het paviljoentje. Een zeer mooi gebouwtje dat afgebroken werd.

3 - De openbare waterplaats (zie voetnota 9).

4.- De stenenboom. Stond eveneens in de weg voor de parking en was waarschijnlijk van geen nut meer.

5 - Het pompstation. Gebouwtje dat toegang gaf tot de ondergrondse pompinstallatie, stond zeker niet in de weg en had kunnen behouden blijven. De toegang is heden een betonnen deksel. Een ander identiek gebouwtje stond op de driehoekige ruimte aan Petit Paris en een op de vluchtheuvel aan de Rozenlaan. Ze dienden om het vuil afvalwater naar een hoger niveau op te pompen en zo te lozen in zee.

6 - De fontein heeft eveneens moeten plaatsmaken voor de doortrekking van de Leopoldlaan.

7 - Het bloemenuurwerk; Is verplaatst om dezelfde reden. Naar mijn gevoel staat hij nu daar wel beter.

8 - De trinkhall. Heeft eerst een tijdje als badhuis gediend en omdat er teveel herstellingen waren...afgebroken.

¹⁹ - Wij woonden St. Petersburgstraat 75 (tegenwoordig L. Spilliaerstraat), 3de verdieping; Op het gelijkvloers en in de woonkelder woonde Gustaaf DAELE en familie - loodgieter beter gekend als "zotte Daele". Hij was een Bruggeling en liep alle dagen in zijn blauwe kiel. Op de tweede verdieping woonde de directrice van de Stedelijke Meisjesberoepsschool, Godelieve CORTVRIENDT.

²⁰ - De dialectwoorden werden nagezien met het "Oostends Woordenboek" van Roland DESNERCK. In de volksmond ook "De dikken Desnerck" genoemd in vergelijking met de "dikke Van Daele".

9 - De rustieke afsluiting. Onlangs afgebroken, teveel herstellingen. De funderingen zijn nog te zien (19-01-98).

10 - Flora. Op een onbegrijpelijke wijze, verdwenen. Verkocht, gestolen of mee genomen om ergens een privé park te versieren ?

11. - Bacchus. Van een onbekende kunstenaar. Waarschijnlijk in cement. Ik zie hem nog voor mij, zijn drinkbeker die hij in de lucht stak was verdwenen en er stak alleen nog een verroest stuk ijzer uit. Herstel was naar het schijnt mogelijk.

12 - Het bruggetje. Steunende op cementen rotsblokken. Moest verdwijnen met de doortrekking van de Leopoldlaan.

13 - Een liggende hert. Eveneens van een onbekende kunstenaar, afgebroken. Op zijn funderingen heeft er later een controle-hok gestaan voor rondvarende verhuurbootjes.

14 - Een gondel. Type "Venetiaans" diende als rust- en schuilplaats voor de eenden. Het materiaal is mij onbekend, maar was opeens ook afgebroken.

Van de veertien hier vernoemde zaken hadden er meer dan de helft niet mogen verdwijnen, ze konden verplaatst worden of hersteld.

Het had geld gekost...., maar had het niet geloond ?

Aan de Kaai (1924), van café tot restaurant

Oostende, einde seizoen 1924 : de restaurants aan de "Kaai".

In het begin van het zomerseizoen veranderen de cafeetjes aan de Kaai die mee willen zijn met hun tijd in kleine, kraakzindelijke restaurants met terras.

"Dîner à la carte", menus naar keuze die, zoals men ze aan de Kaai bereidt, aan de lekkerbek aanbieden al wat de zee in overvloed bezorgt aan populaire vissen en weekdieren : pladijzen, tongen, mosselen en garnalen. Men eet er zeer goedkoop, het is er goed eten. En de open lucht van de zee die langs open deuren en vensters binnen waait, scherpt op wonderlijke wijze uw eetlust.

Langzaam aan is de gewoonte in voege gekomen, dat de herbergen die 's winters visserscafeetjes zijn, kleine restaurants worden gedurende de zomer, alwaar de bezoekers gaarne de inwendige mens versterken. De "maisons" (handelszaken) draaien goed en brengen specialiteiten voort.

Maar "klop" 15 september ontdoen ze zich van hun zomertenuue : de windzeilen en de tariefborden worden opgeborgen. Het café wordt terug een echt café en oude gewoontes worden hernomen.

En de rust keert weer op de "Kaai" : er resten slechts de dokken-in-beweging waar de sloepen zachtjes heen en weer deinen...

naam van de journalist : onbekend
opgetekend door R. VANCRAEYNEST

Uit : "LE CARILLON", 19 september 1924, p. 2, 2de kolom.